La vida d'un metge de Darnius a la selva en un llibre

Joan Llauró va exercir a les Planes d´Hostoles i a la Cerdanya i va dirigir l´Hospital de Puigcerdà; fa anys que viatja sol a zones selvàtiques i ha fundat una associació per ajudar la mainada

El metge Llauró amb un indígena sudamericà.

XAVIER VALERI | DDG

Joan Llauró va presentar fa pocs dies a les Planes d'Hostoles el llibre de relats memorialistes 'Confidències i altres pecats', que ha estat publicat per l'editorial Gregal. Els beneficis de la venda dels llibres són per l'Associació d'Ajut per a nens de Nicaragua, una organització no governamental creada per ell mateix amb l'objectiu de salvar i millorar la vida dels infants de San José de Cusmapa, un poble del departament de Madriz, una regió remota de la República de Nicaragua. Des de fa uns dos anys, Llauró, metge de professió, manté una lluita titànica per salvar vides en aquesta zona, en un context d'una misèria que ell compara amb les barraques de la perifèria de les ciutats a l'Espanya de finals dels cinquanta i principis dels seixanta.

Joan Llauró i Güell va néixer el 1945 a Darnius, a la casa on havien viscut generacions de familiars seus i on viu ell quan no fa de metge cooperant a San José de Cusmapa. El 1970 va acabar la carrera de medicina i va començar a exercir de metge rural a les Planes d'Hostoles, a la Garrotxa. Joan Llauró era llavors un jove metge de 25 anys –acabat de casar amb una noia de Lleida– que atenia els seus pacients en una consulta ubicada dins l'habitatge. Llavors la medicina als pobles requeria que el metge estigués de guàrdia 365 dies a l'any i 24 hores al dia. Era la persona que cobria les urgències i per fer-ho es desplaçava amb sis-cents o amb motocicleta cap a les masies de les muntanyes de Sant Aniol de Finestres i Cogolls. De manera excepcional havia de fer amb cavall alguns desplaçaments. El que més havia d'atendre eren els accidents laborals i les malalties normals. En aquella època –segons ell–, el càncer era una malaltia excepcional, en tres anys recorda que només en va atendre dos casos.

Llauró va marxar de les Planes al 1973 i va ser metge a Ger, Bolvir, Meranges, Saga, Olopte i Alp abans d'impulsar el que va ser l'Hospital de Puigcerdà i que ara és l'Hospital Transfronterer. De fet ell, amb pocs mitjans, va transformar la residència geriàtrica que hi havia a Puigcerdà en l'Hospital de la localitat. L'Hospital va aportar un augment considerable de la qualitat de vida dels habitants de la Cerdanya. Eren un temps en els quals no hi havia el túnel del Cadí. Alhora que treballava a l'Hospital de Puigcerdà, Joan Llauró va participar de manera activa en la vida social i cultural de la Cerdanya

A partir de la dècada dels vuitanta, Joan Llauró va fer un màster de direcció d'empreses i va sortir de l'àmbit de la medicina de primera línia i es va dedicar a la direcció d'hospitals i mútues. Immers en una vida laboral molt intensa, es va adonar que passar temporades a la selva amazònica li suposava una higiene personal. Així, en períodes de dos o tres mesos a l'any se n'anava a zones selvàtiques de diferents països de Sud-amèrica, sense cap altra finalitat que veure les coses del món des d'una altra perspectiva. Assegura que quan tornava es notava molt millor persona que quan havia marxat, fins al punt que quan es va jubilar va decidir que volia viure a la selva, perquè s'hi sentia a gust.

Un canvi radical

En aquelles èpoques de descans es procurava un cobert en un poble de la selva i hi passava una temporada. Era un canvi radical: «Si en portes un de la selva a la Diagonal es veurà mort, però radicalment mort, i si portes un de la Diagonal a segons quina selva també es veurà mort». Això no obstant, ell a la selva més tranquil·la hi estava bé, i hi descansava.Primer va anar a la selva de Bolívia, després a la del Perú i més tard a les del Paraguai i l'Equador. Llauró precisa que existeix una selva profunda, a la qual no ha arribat mai i aconsella que no hi vagi ningú.

Llauró explica la seva experiència de vida a la selva. «Jo cada vegada que em desplaço a un lloc de la selva surto amb un referent que m'asseguri un cobert, on tenir refugi i un vehicle». A la selva del Paraguai va aconseguir una motocicleta i en les altres un automòbil amb tracció a les quatre rodes. A la selva del Perú el vehicle va ser una canoa amb motor fora borda que els natius coneixen com a bote. És el vehicle amb el qual es desplacen els veïns de Yanayacu Bombonaje, a la selva amazònica del Perú. A Yanayacu Bombonaje, segons Llauró, cada nen disposa d'un bote petit i amb ell es desplaça pel riu fins a l'escola. Cal dir que els nens que viuen molt lluny de l'escola, per exemple a més de dues hores de viatge pel riu, no estan escolaritzats.

Explica que una mare mana a un nen que vagi a buscar el sopar i el nen se'n va al riu i torna amb una rastellera de peixos. La mare els cou a la brasa i amb una mica de moresc i fruita ja tenen un sopar ben bo i sa. Apunta que a la selva de Yanayacu la vida té uns paràmetres diferents dels de Catalunya, però és bona: «Els nens tot el dia són al riu i estan nets i quan tenen set beuen, quan tenen gana mengen i quan tenen son dormen», relata. La població d'aquesta selva, apunta, intenta millorar els serveis sense haver de canviar la manera de viure. Un sistema de vida que els mestres ense nyen a les escoles: «No solament els ensenyen a fer pals i ganxos, els ensenyen a cultivar, a buscar ous de tortuga per posar-los a la sorra per propiciar el naixament de tortugues per repoblar el riu», explica. Llauró afegeix que els ensenyen a buscar plantes i herbes remeieres: «És el món integrat a la natura de Yanayacu Bombonaje».

De l'ambient d'aquesta zona del Perú el que més el va impressionar són els dofins de l'Amazones i un peix denominat paiche. Es tracta d'un peix d'aigua dolça de 300 quilograms de pes de mitjana, que està considerat com el peix de riu més gran del món i és una font de proteïnes pels habitants de la selva. En tant que sanitat, els

habitants de les selves visitades per Llauró es mouen amb curanderos locals, que segons el doctor Llauró, se'n surten prou.

Fins aquí la selva del doctor Llauró va ser molt similar a un paradís. Però precisament en busca del paradís, fa dos anys va arribar a la regió de San José de Cusmapa, a Nicaragua. Hi va anar perquè va considerar que tenia un coneixemen prou intens de la part sud d'Amèrica i va escollir una nació de Centreamèrica. Hondures, Guatemala i el Salvador li van semblar zones de molt de perill i Costa Rica i Panamà li van semblar estats molt avançats. Feta la selecció, va viatjar a Nicaragua. Segons ell, és un país sense recursos com petroli, gas o aigua i que en contra ha patit els efectes del canvi climàtic en forma de males collites. Una collita dolenta en un territori on la gent viu de pollastre i arròs té conseqüències letals, assenyala.

I dins de Nicaragua, que és un dels països més pobres del món, Joan Llauró encara va anar a parar a la zona més pobra de Nicaragua, equiparable a l'Espanya del barraquisme dels anys 50. Va anar a raure en concret a San José de Cusmapa, al departament de Madriz, amb capital a Somoto, una ciutat de 35.000 habitants. San José de Cusmapa és un municipi de 7.072 habitants, la major part dels quals viuen en cases disseminades lluny del nucli urbà, de 1.405 habitants. Pels carrers principals d'aquest nucli s'hi passegen gent muntada a cavall a l'estil de l'Oest dels Estats Units del segle XIX, s'hi veuen gossos en llibertat i es denota la precarietat dels serveis bàsics: aigua i llum. La gent es dedica a l'agricultura, la ramaderia, el cultiu del cafè i de grans com el moresc, el fr**j**ol i el sorgo. El problema que tenen és que el canvi climàtic els ha castigat les collites de grans, cosa que els ha provocat fam.

El rostre de la misèria

D'aquesta manera, Joan Llauró es va trobar amb una gran quantitat de criatures desnodrides, mal cuidades i amb risc de mort imminent; Llauró va topar amb el rostre de la misèria: «Plovia dins de les cabanes i els nens es despertaven arrebossats de fang, cosa que els provocava malalties», explica. Les malalties de la brutícia i de la fam mataven les criatures, la situació de les quals resumeix el doctor en poques frases: Tots els nens estan escolaritzats, i a l'escola, entre el govern i les ONG, els garanteixen un àpat al dia d'arròs amb pollastre. La majoria és l'únic que mengen al dia. El problema més gran està en els nens que no poden anar a escola perquè estan malalts. Per als malalts no hi ha l'àpat de l'escola i en molts casos no tenen cap més àpat i es moren . «Aquí va començar la meva bogeria», explica.

Davant d'aquesta situació, el doctor Llauró va decidir moure's: va formar fa més d'un any l'Associació d'Ajut per a nens de Nicaragua i va procurar llits i matalassos als nens perquè no dormissin a terra, va aconseguir aliments i va col·laborar amb l'estructura mèdica de Nicaragua. L'alcaldessa li ha proporcionat un vehicle 4x4 i es mou per la regió tan o més intesament que quan recorria les masies de les Planes a la dècada dels setanta.

L'Associació té la seu a Somoto, des d'on Llauró organitza expedicions mèdiques a San José de Cusmapa per tractar nens. Concerten visites amb especialistes i els fan logopèdia i fisioteràpia. Apart de les activitats mèdiques, l'Associació procura llet de soja a les famílies. La llet de soja és una alternativa a la llet normal i és considerada un tractament al dèficit de proteïnes que pateixen els nens d'aquesta zona de Nicaragua.

L'Associació també ha aconseguit diners per proporcionar llits i matalassos als infants, els quals solen dormir a terra i en moltes ocasions damunt del fang.

De fa poc, a més, organitzen accions per formar els pares. Els ensenyen a elaborar formatges i iogurts i han creat una cooperativa per distribuir els aliments.

Joan Llauró també ha organitzat un sistema de padrins que ell mateix ha buscat a base de tocar la consciència dels amics i coneguts. Ell coneix de manera directa les persones que fan donacions i els garanteix que un 85% de la seva aportació arribarà als nens de Nicaragua. Un altre sistema de finançament és la venda d'exemplars del seu llibre: Llauró és l'autor del recull de relats Confidències i altres pecats, en el qual relata les seves vivències i experiències a les zones selvàtiques de Perú i el Paraguai. Entre d'altres llocs, ja n'ha fet presentacions a Darnius, la Jonquera, l'Escala i les Planes d'Hostoles.

La distribució de soja i de matalassos són algunes de les primeres accions de l'Associació d'Ajut per als nens de Nicaragua. És una organització força nova que encara no té pàgina web i de la qual de moment Joan Llauró (joan.llauro@gmail.com) n'és l'ànima i l'únic cap visible.

De tota manera, Joan Llauró té 71 anys i creu que en el termini de dos o tres anys haurà de tornar a la seva masia de l'Empordà.

Font del document:
http://www.emporda.info/fets-gent/2016/09/24/vida-dun-metge-darnius-selva/329696.html?utm_source=rss